

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Metropolis Salisbvr gensis

Continens. Fvndationes Et Erectiones Monasteriorvm, Et Ecclesiarum
Collegiatarum, &c. per Boiarum, ac loca quædam vicina

Hund, Wiguleus

Monachii, 1620

Oting.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13591

ongentede. Des zu wahren Verkhundt vnd einer ewigen bestättigung aller obgeschriebenen sachen/ So geben wir den ehgenanten Geistlichen Herrn vnd Briedern / allen ihren Nachkommen vnd dem obgenanten vnserm Clostero zu S. Oswald/ den gegenwärtigen vnsern Brief/ mit vnsern aignen anhangenden Insigl versigt. Das geschehen ist/ da man zölte nach Christi Geburt vnsero Herrn/ dreyzehnhundert Jar/ vnd darnach in dem sechs vnd neunzigsten Jar / an S. Oswaltes tag.

O T I N G.

VETVS Collegium Canonicorum secularium, non procul ab Oeno & vrbe Otingen, Vto, aliàs Otto, Dux Bauariæ, filius Theodoni secundi, qui aliàs Magnus dicitur, regiam prætoriumque suum ibi constituit, à se Otingam siue Huottingam, (vtrumque in vetustis monumentis legitur) cognominari iussit. Propter commoditatem situs Aucupiorum, venationum, piscationum, Reges & Principes Bauariæ frequenter ibi habitauerunt, tum etiam propter crebras Hunnorum & Vngarorum irruptiones in Noricum, Principes Imperij ibi frequenter conuenerunt; ostenditur ibi in medio templi S. Philippi, sepulchrum Imperatorum, Regum ac Principum nostrorum, quod etiam ibidem vetusti annales, ac alia monumenta testantur.

S. RVPERTVS, regio Francorum genere progenitus. Theodonem Ottonemque, filios Theodoni Magni iam defuncti, in fide Christiana instituit, Theodonem Ratisponæ, Ottonem autem in Otinga baptizauit, duoque templa exstructa à Principib. proximè regias, seu prætoria sua, Christo. & eius beatissimæ Genitrici dedicauit, vnum Ratisponæ, alterum Otinge, vtrumque vetus Capella vocata, zu der alten Capell zc.

CIRCA Annum Christi 876. Carolomannus Rex Boiorum & Italia, filius Ludouici, Regis Boiorum & Franciæ, Nepos Ludouici Pij, Pronepos Caroli Magni, Otinge frequens habitans, Monasterium ibi pro sacratissimis viris magnificè construxit, liberaliter dotauit, plurimorum Sanctorum ossa & reliquias ibi condidit, brachium nimirum S. Philippi, D. Maximilianum, D. Felicitatem.

CAROLVS quoque tertius, Roman. Imperator, fundatoris frater, regia munificentiâ Otingense Cœnobium plurimum dotauit.

CAROLOMANNVS fundator obiit Anno 880, 12. Calend. Aprilis, ibique sepultus est. Eius filius Arnulphus Imperator Romanorum ibidem obiit, Anno 899, ac iuxta Patrem sepultus, à quibusdam dicitur, sed verius est, ac à Leone nono, Pontifice Maximo approbatum, ipsum Ratisponæ in templo S. Haimeramii sepultum esse, vbi ipsius sepulchrum in Choro monstratur, anniuersaria peraguntur ac pauperibus elemosyna quotannis distribuitur.

ARNOLPHVS Imperator quoddam prædium huius Monasterij situm in Italia, quod dicitur summus lacus, commutauit cum quadam nostri juris curte, quæ vocatur Rorte cum suis pertinentiis. In quo diplomate fatetur, templum Otingense perpetuò iure spectare ad sedem Pataviensis Ecclesiæ; ea propter adhuc ritum Pataviensem, & non Salisburgensem, cui aliàs subiecti sunt, seruant. Extat diploma apud Pataviensem, cuius datum 14. Calend. Septembris, Anno Domini incarnationis 898. Indiçt. 6. anno II, regni Domini Arnolphij, Imperij autem III. Actum Rantestorf, in d. no. fol. a.

O T I N G A, sicut & reliqua tota Bauaria per Vngaros miserè vastata ac desolata, sola ædicula beatissimæ Mariæ virginis, singulari Dei prouidentia seruata, suburbana in oppidum postea abièret, quæ nunc noua Otinga ad Oenum, Anno Domini 907.

ANNO

ANNO Domini. 1228. Ludouicus primus, Palat. Com. Rheni, Dux Bauariz, Collegium 12. Canonicorum, cum Decano ac Præposito ibi instituit, viuis ibi locum sepulchri elegit, qui tamen in Monast. Schirensi sepultus est.

DIPLOMATA hujus Ecclesie, nempe Carolomanni fundatoris, Caroli tertij fratris, Arnolphi Imperatoris filij, ac Ludouici Nepotis, quibus bonis ac priuilegiis hanc ornauerint ac ditauerint, Vide apud Ioan. Auent. qui Anno Domini 1518. singularem de antiquitatibus ac monumentis Otingensibus libellum edidit, auctum postea, ac latius extensum, per Dominum Martinum Eysengrein, Præpositum Otingensem, in vulgari nostralingua, Anno 1571. Vide eundem Auentinum in Annalibus, lib. quarto, fol. 316.

ADDITIONES.

DONATIO CAROLOMANNI REGIS

Boiorum.

IN nomine sancte & indiuidue Trinitatis *Carolomannus*: diuina auxiliante clementia Rex. Si de rebus terrenis quas diuina consecuti sumus clementia: fidelibus quibuscunque nostris idcirco adiutoria eterna præbere contendimus: vt nobis in secularibus negociis deuotiores existant: quanto magis nobis præmeditandum summo opere est: vt etiam de ipsis terrenis rebus: pro amore diuino: atque pro æterna remuneratione ecclesias Dei: ditare satagamus. Quapropter nouerit omnium fidelium Dei ecclesie: industria tam presentium scilicet quam futurorum: quomodo diuina inspiratione compuncti: complacuit nobis tradere pro augmento mercedis æternæ: quandam abbatiam que dicitur *Mataseo*: ad monasterium nouiter à nobis à fundamentis constructum: in loco qui dicitur *Otinga*: quod etiam in honore sancte Dei genitricis semper Virginis *Mariæ*: & sancti *Philippi* Apostoli Domini nostri *Iesu Christi*: aliorumque sanctorum plurimorum (quorum reliquias Deo propitio adgregare potuimus) ornatum esse cernitur: ea videlicet ratione: præfatam abbatiam: vt supra nominatum monasterium tradidimus: vt ab hodierna die cum omnibus ad hanc ipsam abbatiam pertinentibus: tam traditione regum: vel etiam liberorum hominum: ad jam dictum monasterium à nobis constructum perpetualiter pertineant: sine ullius successoris nostri contradictione. Insuper etiam notum sit tam presentibus quam futuris: quomodo illam Capellam ad *Otingas* & ad illam curtem ad *Buoche*: ad præfatum monasterium ad *Otingas* tradidimus: cum omnibus attendentiis: terris: cultis: incultis: agris: mancipiis: pratis: pascuis: syluis: aquis: aquarumue decursibus: quaesitis & inquesitis. Omnia enim hæc que supra memorauimus: tam ipsam abbatiam ad *Mataseo*: quam ipsa duo loca (id est) illam Capellam ad *Otingas*: & curtem ad *Buoche*: ex integro tradidimus ad jam sæpe dictum monasterium perpetuis temporibus possidendum, ita vt nullus deinceps: nec de parentibus: nec de filiis (si eos nobis Deus dederit) neque de nepotibus siue de successoribus nostris: hanc traditionem nostram: violare vel inquietare audeat: Si quis vero (quod absit) hoc præceptum donationis nostræ: infringere disposuerit: primum iram Dei: sanctorumque ejus incurrat: & in die iudicij tremendi: pro hac ipsa temeritate redditurus rationem ante Dominum fiat. Sed liceat seruis Dei ibidem Deo famulantibus cunctas res præfatas: ad laudem Dei: eorumque sustentationes: perpetuis possidere temporibus: quatenus quiete uiuant: pro nobis: atque cuncta sancta Dei Ecclesia: Deum attentius exorent. Et vt hæc auctoritas traditionis nostræ firmiter habeatur & ve-

rius

rius credatur, ac diligentius cōseruetur, manu propria subter eam firmauimus, & annuli nostri impressione sigillari iussimus.

Signum Domini Carolomanni Serenissimi Regis,

Madalvvinus notarius ad vicem *Baldonis* Cancellarij recognoui. Data sexto Cal. Martij. Anno Christi propitio. Primo regni Domini Carolomanni Serenissimi Regis Boiorum. Indictione nona. Actum *Matachoue* curte regia in Dei nomine feliciter Amen. Anno Christi, DCCC. LXXVI.

Alia Carolomanni Regis Boiorum donatio.

IN nomine sanctæ & indiuiduæ Trinitatis: *Carolomannus* diuina fauente gratia Rex. Si pro amore Dei: ac reuerentia Sanctorum illius: locis Deo dicatis, nostrisque laboribus, à fundamentis (Christo miserante) extractis & terrenarum præbere satagamus rerum: liquido nobis inde æterna credimus prouenire præmia. Quapropter nouerit industria omnium fidelium nostrorum præsentia scilicet & futurorum: quomodo pro redemptione animæ nostræ: ac conjugis parentumque nostrorum, quasdam res proprietatis nostræ in partibus *Carentanie*: *Scaluninaq;* regionis sitas. Ad sanctum *Maximilianum* confessorem Christi, nec uō & ad sanctam *Felicitatem*: Septem filiorum martyrum & matræ, tradidimus. quorum corpora, in nouam nostræ edificationis basilicam ad *Otingas*, collocare in timore & amore Dei omnimodis curauimus: cui venerabilis abbas *Werin. Iphus* præesse dinoscitur, quatenus in luminaribus ejusdem Ecclesiæ & in alimous pauperum, seruorumque Dei ibidem degentium perpetualiter proficiant in augmentum. Dedimus namq; ad præfatas Sanctorum Dei reliquias, locumque nominatum, curtem illam ad *Trebinam* cum domibus & vniuersis ædificiis, cum mancipiis infra curtem morantibus vtriusque sexus nouendecim, cum mansis LXX. cum agris cultis, incultis, pratis, pascuis, syluis, aquis, aquarumque decursibus, mobilibus, immobilibus, & cum omnibus pertinentiis & adjacentiis. Termini verò ejusdem nostræ donationis ita se concludunt. Tendunt igitur in partes occidentales sursum per fluuium *Traum* vsque in eum locum qui vulgo dicitur ad *Buochun*: in aquilone inter duos lacus (qui ibi sunt) se continent. Et in orientem juxta illum lacum simulq; cum lacu vsq; in eum locum vbi rubea petra, è regione ejusdem loci prominet. Et in meridiem vsque in riuium qui dicitur *Durrenpach*, & sic vsq; ad pontem *Villach*. Insuper & montem *Sikkorra*. Ad eundem locum prescriptum dedimus, quatenus hæc omnia cum omnibus integritatibus suis, ad præfatos sanctos Dei, per hoc præsens præceptum munificentæ nostræ, sine vlla diminuratione seu molestatione pertineat. Liceatq; prænominato abbati suisq; successoribus, easdem res ordinare disponere per omnia, juxta id quod ipsis fratribusq; sub eis degentibus placeat. Et vt hæc auctoritas nostræ donationis per futura tempora firmior habeatur & verius credatur: manu propria nostra subter eam firmauimus, & annulo nostro sigillari iussimus.

Signum Carolomanni

R O S
M
R N I

inuictissimi Regis.

Madalvvinus Notarius ad vicem *Theotmari* recognoui. Data quinto Idus Septembris. Anno Christi propitio Tertiō regni Domini Carolomanni piissimi Regis in *Boiaria*, & primo in *Italia*. Indictione XI. Actum *Rantersdorf* curte regia in Dei nomine feliciter Amen. D. CCC. LXXVIII.

Metrop. Salisb. Tom. II.

6

Ranters-

Rantersdorf: nunc est *Ranshouen* cœnobium: proximo *Brundunum* urbem: vbi quondam palatium regium: & sedes iudicum vectigaliumque crarium fuit & publicanorum: vti nunc est *Brunduni*: ita vetera monumenta eiusdem Cœnobij indicant.

Caroli tertij fratris *Carolomanni* regis *Boiorum* &
Italia donatio.

IN nomine sanctę & indiuiduę Trinitatis, *Carolus* (diuina fauente clementia.) Imperator Augustus. Si locis diuinis cultibus mancipatis: aliquid emolimenti contulerimus: præsentis vitę prosperitatem, à Deo nobis donari credimus: & æternę vitę beatitudinem consequi non dubitamus. Quapropter comperiat omnium fidelium nostrorum præsentium scilicet & futurorum industria: qualiter nos ob amorem Dei, ac pro remedio animarum, parentum nostrorum, genitoris & genitricis nostrę, fratrum, sororumque nostrarum, ac pro nostra & conjugis nostrę æterna remuneratione, nouas res, de curtibz nostris subternominatis omnium rerum, ad Capellam quę sita est in villa quę dicitur *Otinga*, perdonauimus. Id est, de *Weles*: de *Aternhoua*, de *Matahoue*, de *Rantersdorf*, de *Muninga*, de *Schvwindlenbach*, de *Otingen*, de *Osternmündingen*, de *Salzburchoue*, de *Salina*, de *Atilla*, de *Osterhoua*, de *Dingoluing a*, de *Liuchingan*, de *Incingan*, de *Peringē*, de *Chreminchoue*, de *Veldan*, de *Helsendorf*, & nonam partem in vitę ad *Rantersdorf* & *Tabshaim*. Ideoque hos nostrę auctoritatis apices, inde conscribi mandauimus, per quod decernimus atque omnino sancimus, vt præfatę res, ad præfatam Capellam deinceps securiter atque inuiolabiliter permaneant, nullo vnquam successorum nostrorum eas interrumpente. Et vt hæc largitionis nostrę auctoritas firmior habeatur, manu propria subter eam firmauimus, & annuli nostri impressione iussimus insigniri.

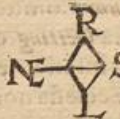
Signum *Caroli* *Serenissimi Imperat. Augusti*

Amalbertus Notarius ad vicem *Luitwardi* Archicancellarij recognoui. Data VIII. Cal. Septembris. Anno incarnationis Dominicę. D. CCC. LXXXV. Inditione III. Anno Imperij piissimi Imperatoris *Caroli*, in *Italia* quinto, in *Francia* quarto, in *Gallia* primo. Actum ad *Weibelingam* in Dei nomine foeliciter Amen.

Arnolphi Imperatoris instrumentum filij *Carolomanni*
Regis *Boiorum*.

IN nomine sanctę & indiuiduę Trinitatis. *Arnolphus* diuina fauente gratia: Imperator Augustus: Notum sit omnibus sanctę Dei Ecclesię fidelibus: tam præsentibus quam futuris: qualiter nos pro æternę felicitatis adipiscenda mercede: nec non per supplicationem *Wichingi* venerabilis Episcopi cuidam fideli ac religioso presbytero (cui nomē *Ellenprecht*) tales res (quales hætenus in beneficium in *Rantersdorf* muneris nostri largitate tenebat, id est Capellā quam nos in honore Christi & S. *Pancracij* à fundamentis construximus: doteque opportuna & ecclesiastico ornatu accumulauimus) cum omnibz quę modo per præceptum nostrum illuc collata sunt: vel in futuro collata erunt: integriter ad proprios diebus vitę suę concessimus: cum curtibus & ædificiis: famulis & vtriusq; sex⁹ mancipiis, vineis & vinitoribus, censibus, agris, pratis, pascuis, syluis cum foresto ad hengiste, aquis aquarumq; decursibus, piscationibus, molendinis, viis & inuis,

inuiis, exitibus & reditibus, terris cultis & incultis, quæstis & inquirendis, mobilibus & immobilibus, vniuersisq; ad pendiciis & adjacentiis suis. Iussimus quidem hoc præsens auctoritatis nostræ præceptum inde conscribi. Per quod decernimus atque iubemus: vt prænominatus honorabilis presbyter: ipsam Capellam in *Ranterdorf* consistentem cum pertinentiis suis: omni tempore vitæ sub vsu fructuario teneat: habeatque atque possideat: absq; vllius personæ offendiculo: ea videlicet ratione, vt eadem Capella cum vniuersa integritate suæ post obitum ipsius ad sanctum *Philippum* Apostolum (cuius sacratissimum membrum in villa *Otinga* venerabiliter humatum est: in memoriam Patris nostri *Carolomanni* Regis: qui ibidem corporaliter requiescit reconditus, nec non pro remedio animæ nostræ) conuertatur ita vt sub iure *Otingensis* ecclesiæ perenniter consistat prouisorumq; illius. Et vt hoc præceptum diligentius nemine inrumpe in perpetuum conseruetur: manu nostra id subtus roborantes: a nullo nostro iussimus infringiri.

Signum Domini *Arnolphi* Imperatoris Augusti.

Engelpero notarius: ad vicem *Diotmari* Archicapellani recognoui. Datum XVI. Calen. Nouembr. anno Dominicæ Incarnationis DCCC. XCVIII. Inditione II. Anno XI. regni *Arnolphi* regis Imperij autem III. Actum ad Regina ciuitate in Dei nomine foeliciter. Amen.

Ludouici tertij filij *Arnolphi* Imperatoris donatio.

In nomine sanctæ & indiuiduæ Trinitatis. *Ludouicus* gratia Dei Rex. Nouerint omnes fideles nostri præsentis & futuri: quia nos diuina adflatu instinctu: & per interuentum atque admonitionem *Gunzboldi* & *Megivuardi*, comitum nostrorum tradidimus: ad Capellam sanctæ *Mariæ* genitricis Dei in villa (quæ dicitur *Otinga*) constructam: pro veneratione Sanctorum ibi quiescentium nec nõ diuorum parentum nostrorum æterna saluatione: nostræque animæ remedio. *Hobam* vnam ad opus nostrum hæctenus (quæ dicitur *Hobohribba*) pertinentem: cum habitatore desuper habitante, *Kodgrim* nominato: suaque vxore nomine *Rikhilt* ac filijs eorum: cunctisque pertinentiis suis: cum curtibus & ædificiis, agris, pratis, campis, pascuis, syluis, aquis, aquarumque decursibus, piscationibus, viis & inuiis, exitibus, reditibus, quæstis & inquirendis, cum omnibus iuste legitimeque illuc pertinentibus. Vnde hoc quoque præsens præceptum nostrum fieri decreuimus: quatenus memoratæ res, nullo inquietante, sed Deo auxiliante, perpetuis temporibus, ad jam dictum sacrosanctum locum (cui venerandus Abbas *Purchardus* nomine, moderno tempore, præesse dinoscitur) ad vsus fratrum ibidem canonicè degentium integritate pertineat, eo rationis tenore, vt rectores ejusdem basilicæ, tam de hac nostra donatione, quamque prædictæ domus de causis: liberrima semper vtantur potestate, quicquid exinde pro communi decreuerint vtilitate faciendum: vt eos pro nobis antecessoribusque nostris, attentius Domini misericordiam exorare delectet. Et vt hæc auctoritas nostra, firmiorem in Dei nomine obtineat stabilitatem, propria manu nostra, in præsentia procerum nostrorum subtus firmauimus, & a nullo nostri impressione iussimus adsignari.

Signum Domini *Ludouici* Serenissimi Regis.

Metrop. Salzb. Tom. III.

f 2

Engilpero

Engilpero Cancellarius ad vicem *Theodmari* Archicapellani recognoui. Data VII. Idus Augusti. Anno Dominicæ Incarnationis. D. CCCC. I. Inditione. IV. Anno regni *Ludouici* Serenissimi regis secundo, Actum *Otingæ* curte regia. in Dei nomine feliciter Amen.

Literæ foundationum & confirmationis Collegij

veteris Oettingæ.

I.

Privileg.
Archiep.
Eberhardi.

IN nomine sanctæ & indiuiduæ Trinitatis Amen. *Everhardus* Dei gratia *Salisburg.* Archiepiscopus, Apostolicæ sedis Legatus, in perpetuam memoriam. Sicut detestabile & perniciosum nimis est, in quolibet homine, & præsertim in Principe, benefaciendi impedire propositum: ita virtuosum est, & coronæ perpetuæ meritorium, ad bonum intendētis animam, gratuitis adminiculis adiuuare. Ea propter notum esse cupimus tam præsentibus quàm futuris, quod cum internos, & Illustrē virum *Ludouicum*, Comitem Palatinum *Rheni*, Ducemq; *Bavariæ*, super jure patronatus Ecclesiæ *Oettingæ*, quæstio fuisset diutius agitata: præfatus vir Illustris, gratia S. Spiritus inspirante, ad honorem diuini cultus salubrem concepit animam, quod in Ecclesia nominata locaret collegium, & suis illud competenter dotaret redditibus: ita tamen, si nos juri patronatus cedentes, ipsi recognoscereimus patronatum & privilegium Fundatoris, Nos itaque ne tam laudabile videremur impedire propositum, sed potius adiuuare: Juri patronatus quod habuimus, vel habere videbamur in prænominata Ecclesia, cessimus, quod aliàs non fecissemus, nisi collegium ibidem fieret, nec ratum habebimus nisi fiat, & tali conditione, ipsum recognouimus verum esse patronatum; saluo tamen in omnibus jure Diocesano. Ne igitur super hoc dubitatio nascatur in posterum, ad retinendam facti memoriam, præsentem chartam conferibi, & sigilli nostri concessimus munimine roborari. Hi sunt testes: *Kudgerus Chiemensis*, *Carolus Seccouien.* Episcopi. *Albertus* Præpositus. *Chuno* Decanus, totumque Capitulum *Salisburg*. *Chuno* de *Weruen*. *Conrad* de *Kalheim*. *Eckardus* de *Tanno*, *Gerhobus* de *Perckaim*. *Ridegerus* de *Perch*. Ministeriales & alij quam plures. Acta sunt hæc, Anno Domini nostri Iesu Christi Millesimo Ducesimo vigesimo octavo. Indiēt. I. Datum *Salisburg*. Nono Idus Julij.

II.

Confirmat.
Fundat.

IN nomine sanctæ & indiuiduæ Trinitatis. *Everhardus* Dei gratia *Salisburg.* Archiepiscopus, Apostolicæ sedis legatus, in perpetuam rei memoriam. Inter laudes & merita virorum Illustrium, sapientis iudicio reputatur non minimum, edificasse domos diuinas, in quibus Deum timentes, peccatorum implorent veniam, ad honorem Dei construxisse Basilicæ, minores Ecclesias, majorum dignitatum honorasse titulis, ampliando diuino cultui Deo seruientium, tam prouentus, quàm munerum augmentasse. Nec est dubium, quin hæc & hujusmodi, recto zelo conantibus angelicis manibus in regnis cælestibus habitatio præparetur. Hac consideratione motus & monitus, hac fiducia tractus & inductus, dilectus filius noster *Ludouicus*, Comes Palatinus *Rheni*, Duxque *Bavariæ* Illustris, ad honorem Dei, sanctæque genitricis eius, & Apostolorum *Philippi* & *Jacobi*, cæterorumque sanctorum, impetrata à nobis auctoritate, fundauit & de nouo constituit, apud *Oettingæ* Præposituram Canonico-secularium; ita, vt essent ibi duodecim Canonici, cum Præposito tertio decimo, dans eis quantum in ipso erat, omnes immunitates & honestas libertates, & privilegia, quæ habent aliæ Ecclesiæ ejusdem ordinis, videlicet *Pataniensis* & *Ratisbonen.* hoc expresso statuto.

A d

Ad hoc autem contulit & donauit eidem Præposituræ præter jus quod in ipsa Oeting. habebat Ecclesia, omnes possessiones, quas habebat in ipsa villa, cum hominibus habitantibus in eis, & villam ipsam, scilicet vetus *Oetingen*. cum toto territorio, à porta fori scilicet noui *Oetingen*, vsq; ad montem. Præterea jus dedit eidem Præposituræ, de foresta proxima cadendi arbores, tam pro lignis quam pro materia ad opus Ecclesiæ, vel ad vsum ibidem Deo seruientium necessariis in perpetuum. Jus item venandi & piscandi eidem contulit in foresto prædicto & magis vicinis omnibus. Donauit item, & ad tradendum se publicè & solemniter obligauit eidem Ecclesiæ centum Marcas argenti annuas, tam diu solvendas, donec ei redditus centum Marcarum in possessionibus quietis & pacificis assignaret. Honorauit item beatos Apostolos *Philippum & Iacobum*, remittens eis aduocatum, id est, procurationes & ea sibi & hæredibus suis debitas, promittens, quod tam personas ipsorum Præpositi & Canonicorū, quam familiæ ipsorum & amicorū ad eos venientium, vel cum eis commorantium, grati & sine omni emolumento tanquam seipsum defenderet, & ab omni grauamine & iniuria tueretur. Nomina verò possessionum quas contulit eidem Ecclesiæ, in instrumento donationis suæ plenius exprimuntur. Nos quoq; ob reuerentiã Dei, & beatorum Apostolorum *Philippi & Iacobi*, eidem Præposituræ cum consensu Capituli nostri, duas parochiales Ecclesias, *Purkirchen*, & *Muteling*, cum omni iure contulimus & donauimus, tali eam priuilegio nihilominus honorantes, vt Præpositus ipsius Ecclesiæ quicumq; legitimè intrauerit, & tanti honoris se non indignum præstiterit, in Concilio Metropolitano, in sessione & subscriptione, Præpositis aliis secularibus, prior & superior habeatur. In ipsa fundatione Præposituræ, prædictus fundator, ad ædificationem tam Ecclesiæ quam domorum & officinarum canonicalium, obtulit ducentas libras Ratispon. moxq; tanquã Princeps Catholicus, inter primordia nouissimorum suorum non immemor, corporis sui sepeliendi curam non negligens, ac per hoc resurrectionis habere se fidem prouidis argumentis ostendens, elegit sibi sanus & incolumis, in eadem Ecclesia sepulturam. Nos igitur omnia supradicta, siue ab eo, nostra tamen auctoritate, siue à nobis ipsis statuta & ordinata, rata & inconcussa, perpetuis volentes permanere temporibus, Præposituram ipsam cum omnibus suis in nostram protectionem suscipimus. Prohibemus auctoritate Dei, & *B. Roperti* & nostra, ne quis circa res mobiles vel immobiles, vel personas ad eam pertinentes, violentiam audeat perpetrare. Quod si præsumperit, anathematis se noverit & nunc mucrone percussus. Acta sunt hæc Anno Dominicæ Incarnationis, M. CC. XXXI. Indiçt. 4. Datum *Salisburg*. VIII. Cal. Septemb. Amen.

III.

OTTO Dei gratia Palatinus *Rheni*, Dux *Bauaricæ* &c. omnibus hanc paginam inspecturis, salutem. Nouerint omnes, quod omnia quæ bonæ memoriæ Dñi *Ludouici*, Palatinus *Rheni*, & Dux *Bau.* &c. Pater noster, Deo & *B. Maria* semper virgini, & SS. Apostolis *Philippo & Iacobo*, & Ecclesiæ *Oettingensi*, donauit & contulit. Nos Ecclesiæ eidem, pro remedio animæ patris nostri, & omnium parentum nostrorum, & pro salute nostra, & vxoris nostræ, & etiam filij nostri *Ludouici*, liberaliter conferimus & donamus pleno iure ordinationem ejusdem Ecclesiæ à patre nostro dispositam, in omnibus & per omnia ratam habentes, & mandantes, vt maneat perpetuis temporibus inconcussa. Dat. *Landeshut*. Anno Domini Millefimo Ducentesimo tricesimo tertio.

IV.

LUDOUICUS Dei gratia Comes Palatinus *Rheni*, Dux *Bau.* &c. Vniuersis huius paginæ inspectoribus. In perpetuū constare volumus, quod cum piæ memoriæ

Metrop. Salisb. Tom. III.

f 3

Ludo-

Confirmat.
Duc. Ludg.
Ottob. 4.Confirmat.
Duc. Ludg.
uis.

Ludovicus, Comes Palatinus *Rheni*, Dux *Bav.* &c. Avus noster, ad honorem *B. Mariae* gloriosae Virginis, & SS. Apostolorum *Philippi* & *Jacobi*, destructam olim *Oetting* Ecclesiam reconstruxit auctoritate contemporanei sui, Domini *Euerhardi Salisburg.* Archiepiscopi fundans ibidem Collegium Canonicorum seclularium, & honorem Praepositurae instaurans, Ecclesiastica libertate ipsam Ecclesiam, cum personis & rebus eam respicientibus uti volens, & eam suis fundans praediis competenter ampliora eidem beneficia largiturus, nisi postmodum breuiter ipsum, fatalis mortis insperatum exitium praueuisset. Ac deinde chariss. genitor noster, bonae recordationis *Otto*, Comes Palatinus *Rheni*, Dux *Bav.* &c. suo & nostro nomine gratum in omnibus consensum dinoscatur exhibuisse publicis instrumentis. Nos quoque ob salutem nostrae ac dilectae consortis ac puerorum nostrorum animarum in praesenti & futuro saeculo quondam, ordinationem praedictae foundationis, ratam & gratam perpetuo volentes in omnibus obseruare, praedictam Ecclesiam, cum suis omnibus, nostrae fauori specialiter duximus includendam, ut si forte, a quoquam nostrorum hominum res aut personae ejusdem, illicito ausu inuadendi contingeret, hanc teneamur injuriam pro nostris viribus pulsare. In cuius rei testimonium, praesentes literas praedictae Ecclesiae dedimus nostri sigilli munimine roboratas. Datum *Frisinge*, Anno Domini Millesimo Ducentesimo sexagesimo octauo, sexto decimo Cal. Martij

V.

Confirmat.
Vladislaus
Archiep.
Salisburg.
Vide infra
litteras Ar-
chiep. Vla-
dislai ex o-
riginali de-
scriptae.

IN nomine sanctae & indiuiduae Trinitatis. *Vladislaus* Dei gratia *Salisburg.* Ecclesiae Archiepiscopus; Apostolice sedis Legatus, & Dux *Silesie*, in perpetuum Amen. Praedecessoris nostri *D. Euerhardi* quondam Archiepiscopi *Salisburg.* vestigiis inherentes, ea quae per ipsum rite ac rationabiliter acta sunt, de consilio & consensu dilectorum in Christo fratrum, Praepositi ac Decani, caeterique Capituli, Ecclesiae nostrae fauore gratuito prosequentes, nostrae voluntatis arbitrio, tanto benignius roboranda decreuimus, quanto laudabilius inchoata noscuntur.

Nos igitur eandem Praeposituram cum omnibus suis, in nostram protectionem suscipimus, prohibentes auctoritate Dei, & *B. Ruperri*, & nostrae, ne quis circa res mobiles vel immobiles, vel personas ad eam pertinentes, violentiam audeat perpetrare. Quod si quis praesumpserit, anathematis se nouerit ex tunc mucrone percussum, In cuius rei perenne testimonium & cautelam, nostro ac faepedictorum fratrum nostrorum sigillis, praesentem paginam placuit communi, Acta sunt haec Anno Domini Incarnationis, Millesimo Ducentesimo sexagesimo octauo, Indict. v. decima. Dar. *Salisburg.* XVII. Cal. Nouemb.

VI.

Gregorij
FR. Bulla.

Gregorius Episcopus Seruus Seruorum Dei. Dilectis filiis Praeposito & Capitulo Ecclesiae de *Oetting.* salutem & apostolicam benedictionem. Cum a nobis petitur quod iustum est & honestum, tam vigor equitatis, quam ordo exigit rationis, ut id per sollicitudinem officij nostri ad debitum perducatur effectum. Ea propter dilecti in Domino filij, vestris iustis postulationibus grato concurrentes assensu, libertates & exemptiones saecularium exactio-num, nec non possessiones, & alia bona, vobis & Ecclesiae vestrae, & clarae memoriae *Ludou.* Duce *Bav.* Fundatore ipsius Ecclesiae, pia & prouida deliberatione concessa, & a venerabili fratre nostro *Salisb.* Archiepiscopo, Diocesano vestro, de sui consensu Capituli confirmata, prout in literis confectis exinde dicitur contineri, sicut ea omnia iuste & pacifice possidetis, vobis & per vos, eidem Ecclesiae, auctoritate apostolica confirmamus, & praesentis scripti patrocinio communitus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae confirmationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare praesumpserit, indignationem

ncm

nem omnipotentis Dei, & beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius, se nouerit incursum. Datum Reat. Cal. April. Pontificatus nostri Anno 6.

VII.

Clemens Episcopus seruus seruorum Dei, Dilecto filio Electo *Salisburg.* salutē, ^{Clemens} & apostolicam benedictionem, Qui diuinis laudib. deputati, malignorum, ^{PP. Bulla.} noscuntur affūgi molestiis, apostolicæ fouendi sunt gratiæ fulcimentis, vt colib. berius possint obsequiis diuinis intendere, quo se prospexerint humanis periculis non subesse. Cum igitur dilecti filij Præpositus & Capitulum Ecclesiæ de *Oeting.* *Salisburg.* diocæsis, à nonnullis qui nomen Dñi in vacuū recipere non formidant, graues sicut accepimus super possessionib. & aliis bonis suis, patiantur molestias & iacturas. Nos eorum providere quieti, & malignantium malitiis obuiare volentes, discretioni tuæ per Apostolica scripta mandam⁹, quatenus eosdem Præpositum & Capitulum pro diuina & nostra reuerentia fauoris oportuni præsidio prosequens, non permittas ipsos, contra indulta priuilegiolorum sedis Apostolicæ, ab aliquo indebitè molestari. Molestatores huiusmodi per censuram Ecclesiasticam, appellatione postposita, compescendo & c. Nos enim si secus præsumpseris, tam præsentis litteras, quam etiam processum quem per te ipsarū autoritate haberi contigerit, omnino carere viribus, ac nullius fore decernimus firmitatis. Huiusmodi ergo mandatū nostrum sic sapiētē & fideliter exequaris, quod eius fines quomodolibet non excedas. Dat. *Viterbij* XV. Cal. Aprilis, Pontificatus nostri ann. 3.

VIII.

IX.

Clemens Ep̄s seruus seruorū Dei & c. dilectis filiis Præposito & Capitulo Ecclesiæ d. *Oeting.* *Salisburg.* diocæsis, salutem & Apostolicam benedictionē. Cum à nobis petitur quod iustū est & honestum, tam vigor equitatis, quam ordo exigit rationis, vt id per sollicitudinem officij nostri, & c. per omnia vt supra.

Datum *Viterbij* X. Cal. April. Pontificatus nostri anno tertio,

X.

Conradus Dei gratia S. *Salisburg.* Ecclesiæ Archiep̄s, Apostolicæ sedis Legatus. ^{Archiep̄s} ^{scopi} ^{Con-} ^{radi} ^{et} ^{Ot-} ^{tonis} ^{ac} ^{Stephani} ^{Banaria} ^{Duce} ^{con-} ^{firmatio.} **Otto** & **Stephanus** Dei gratia Pal. Com. Duces *Banaria* & c. oibus præsentia inspecturis in perpetuū. Cum honorabilis & discret⁹ **Leonardus** Præpos. *Oeting.* studiose proposuit coram nobis, quod licet apud *Oetingā* salubris & assidua fieret fidelium defunctorum commendatio, & illorum specialiter, qui viuentes in carne, memoriale suum in desiderio animæ suæ fieri curarunt. Ad hæc tamen suus dirigebatur affectus, vt in Anniuersariis Principum fundatorū, qui tandē plantarunt Ecclesiam, & plantatam vbertate reddituum rigarunt, p̄aq; defensione fastētans, solemnior fieret commemoratio, & vberior deuotio aueretur. Et quia fœlicis recordationis Dn. **Euherardus** *Salisb.* Archiep̄s, & illustris memoriæ D. **Ludovicus** Dux *Banaria* memoratam *Oetingen.* Ecclesiam, comūni deliberatione fundantes, ambo eam salubriter ab initio dotarunt, affectans idem Præpositus, ad hoc dare operam salutarem & c. Nos igitur attendentes, quod sancta & salubris est cogitatio pro defunctis orare, & quia inter opera charitatis illis primo loco sumus obnoxij, & quibus nos meminerimus beneficia recepisse, tam religiosam ordinationem, per quam collata beneficia recoluntur, per quam impensis beneficiis, grata vicissitudo rependitur, per quam ad benefaciendum Dei ministris, cæteri prouocantur, in Domino commendantes, reddituseosdem iuxta donatoris desiderium, Capitulo volumus ob causam prædicti Præpositi, specialiter applicare, nullo prorsus iure vel dominij vel administrationis apud Præpositum, sed per obellarium tam administratio, quam distributio remaneat. Et ne aliquid dissensionis vel dubij circa hoc oriri possit,

in posterum præsens instrumentum super hoc confectum Capitulo tradimus nostrorum sigillorum robore communitum, prædia illis vsibus deputata, propriis hic vocabulis exprimentes, villam in *Eschelbach*, curiam in *Moring*, curiam in *Mat.* curiam in *Weng.* & omnes redditus ante portam ciuitatis de hortis vel de agris. Datum & actum apud *Lanzhuet* M. CC. nonagesimo sexto. In die *B. Galli Confessoris*.

XI.

IN nomine S. & indiuiduæ Trinitatis Amen. Nos *Cristanus Decan⁹*, *Petrus* dictus *Pfarrkircher Georgius* dict⁹ *Möringer*, *Ioannes* dictus *Wels*, *Sesfridus* dict⁹ *Holerfchuz*, *Ioannes Sueuus*, *Heinr.* pastor in *Mettinhä*, *Heinr.* dictus *Hauspeck* & *Ludouicus Kaiser*, presbyteri & Canonici Capitulares Ecclesia *Oettinge. Salisburg.* diocæsis, ad vniuersorum præsentium inspectorum, maximè quorum interest vel intererit, notitiam cupimus peruenire. Quod attendentes, & matura deliberatione, quantum nobis desuper datum est percunctantes, quomodo sanctum est, & Deo valde amabile, cultum diuinum ampliari, & erroribus, nec non negligentis quibuscunque, iuxta eundem cultum committendis, occurrere remedio salutari. Eapropter aliarum Ecclesiarum Cathedralium & Collegiarum quondam similiter tolerantis defectus, statutis & consuetudinibus informati, volentes quantum in nobis est, huiusmodi morbo Deo cooperante medelâ inferre, sanitatis, unanimi omnium nostrum consensu, voto & assensu, nobis capitulariter congregatis, statuimus deliberati, & itatuendo præcipimus per præsentis, nec non præcipiendo irreuocabiliter ordinamus, quod deinceps perpetuis temporibus omnis dictæ nostræ Ecclesiæ Canonici, cuiuscunque conditionis, ordinis, status, & ætatis existat, siue præsens aut absens extiterit, hebdomodalis vicis suæ, secundum obseruantiam & consuetudinem prædecessorum nostrorum, ac nostram, hætenus obseruatas per se vel per alium, aut alios idoneos presbyteros, executionem sui officij habentes, in officiet, peraget cultum diuinum & obseruet, toties quoties ipsum ordo dictæ vicis attingit. &c. Et vt præsens nostrum statutum, cunctaque & singula supra contenta, perpetuis temporibus à quocunque vtinam inconuulsa & illesâ, sed magis in roboris sui firmitate permancant, Idcirco in testimonium ipsorum sigilla nostra, videlicet Decani & Capituli Ecclesiæ læpedictæ, præsentibus duximus appendenda. Acta sunt hæc & Dat. Anno Domini 1382. In die sancti *Gregorij* Papæ in Sacristia nostra.

Confirmatio
Ducis
Friderici.

XII.

VNniuersis & singulis præsens priuilegium inspecturis, *Fridericus* Dei gratia, Comes Palatinus *Rheni* & *Banaria* Dux &c. pacem, gaudium & salutem. Cum in officio charitatis primo loco obligamur, pias voluntates nostrorum progenitorum exequi, ac easdem augere, quanto valemus, maximè circa loca DEO deuota, quæ ab eisdem progenitoribus nostris, fundationis originem susceperunt. Ideo pro nobis & nostris successoribus publicè profitemur, quod nostri deuoti, Præpositus, Decanus & Canonici, Ecclesiæ beatorum *Philippi* & *Iacobi* Apostolorum in antiqua *Oettinga* nostræ fundationis, & cuius jus patronatus ad nos dinoscitur pertinere, coram nostra præsentia constituti, quasdam laudabiles constitutiones, quarum tenor est submissus, nobis humiliter exhibuerint, patentes quatenus eisdem constitutionibus, nostrum gratiosum assensum adhibere dignaremur.

Nos igitur *Fridericus* Comes Palatinus *Rheni*, & Dux *Banaria* &c. supra scriptus.

scriptus, qui gladij potestatem, accepimus, ut eius aciem extendamus, quod prauorum impietas reprimatur, bonorum vero iusticia subleuetur, & protecto illorum, quos in vinea Dei laborare videmus, considerantes, quod præmissæ constitutiones, propter honestatem & vilitatem sapientiæ Ecclesiæ, nec non clericalis disciplinæ obseruantiam, per prænominatos Præpositum, Decanum, & Canonicos, ac eorum successores, perpetuò & inuolabiliter obseruari. Et qui eas infringere præsumpserit obtentum nostræ indignationis incurrat, cui etiam nostrum ius patronatus vltèrius volumus suffragari. In cuius rei testimonium, præsentès litteras dedimus nostri sigilli munimine roboratas. Datum & actum, in oppido nostro *Burchausen*, anno Dñi M. CCC. LXXXVI. In die Sancti *Andree* Apostoli.

Sacro sancta generalis synodus *Basiliensis*, in Spiritu sancto legitimè congregata vniuersalè Ecclesiã representans, venerabilib. *Brixinen.* & *Seccouien.* Episcopis, ac dilecto Ecclesiæ filio, Præpos. Ecclesiæ *Salisb.* salutem & omnipotentis benedict. Ad compescendos conatus nefarios peruerforum, qui personas & loca Ecclesiastica super bonis & iuribus suis offendere, ac multiplicibus perturbare molestiis, non verentur, tantò magis per sacrè decet generale concilium, oportuno remedio prouideri, quanto per amplius turbationes huiusmodi & molestiæ, in diuinæ maiestatis offensam, nec non Ecclesiæ libertatis redundare dispendium dinoscuntur. Dudum siquidem, cum diuersis mundi partibus, confules ciuitatum, & Rectores, nec non alij, qui potestatem habere videbantur. tot onera frequenter imponerent Ecclesiis, ut deterioris conditionis factum sub eis sacerdotium videretur, quam sub Pharaone fuisset, qui legis diuinæ notitiam nõ habebat, quiq; oibus aliis seruituti subactis, sacerdotes & possessiones eorum in pristina libertate dimisit, & de publico eis alimoniã ministravit. In concil. *Later.* Ecclesiæ immunitati prouidendo, sub anathematis districtione prohibitum exiit, ne consules, Rectores, aut alij prædicti, Ecclesias & viros Ecclesiasticos, talliis seu collectis, aut exactionibus aliis aggrauare præsumerent transgressores & fautores eorum præcipiendo, anathematis sententiæ subiaccere, donec satisfactionem impenderent competentem. Cum autem sicut lamentabili querela, dilectorum Ecclesiæ filiorum, Præpositi, Decani, & Capituli singulorumq; Canonicorum & personarum, Ecclesiæ sanctorum *Philippi & Iacobi in Althöttingen, Salisburgen.* Dioc. nuper accepimus, nonnulli Principes, Duces, Comites Barones, & alij sæculares potestates, earundem constitutionum & sanctionum Canonicarum & legalium forsã ignari, contra ipsas à Præposito, Decano, Capitulo Canonicis & personis prædictis, communiter vel diuisim, forsã tallias & gabellas, ac alias exactiones illicitas hæcenus extorserint, & adhuc extorquere nitantur, ac etiam bona Præpositi, Decani & Capituli, singulorumq; Canonicorū & personarum prædictorum, communiter vel diuisim inuaserint, arrestauerint, occupauerint, detinuerint, & suis vsibus applicauerint, nec non occupare, inuadere, arrestare, detinere, ac eisdem suis vsibus applicare, similiter de facto præsumant, in animarum suarum periculum, nec non Præpositi Decani, Capituli Canonicorū ac personarū prædictorū, non modicū præiudicium atq; damnū.

Nos in præmissis Præposito, Decano, Capitulo, Canonicis & personis prædictis, de oportuno remedio prouidere volentes, discretioni vestra, tenore præsentium, in virtute sanctæ obedienciæ, districtè præcipiendo mādām quatenus vos, vel duo, aut vnus vestrū per vos vel alium, seu alios, Præposito, Decano, Capitulo Canonicis, & personis prædictis, contra quoscunq; transgressores & violatores cõstitutionū, & sanctionū earundem, cuiuscunq; stat⁹, dignitatis, & excellentiæ fuerint, efficacis defensionis auxilio assistentes, nõ permittatis eos cõtra canonicas & legales

Bulla Gen
cilij Basili
ensis super
libertatib.
& privile
giis Præ
positi &
Capituli
Ecclesiæ
Ver. Ocumg.
an. 1434

legales sanctiones huiusmodi, indebitè molestari, nec non easdem constitutiones, vbi & quando expedire videritis, solenniter publicantes, faciatis transgressores huiusmodi, si prout iustum fuerit, ac vbi & quoties expedierit, tam diu excommunicatos & anathematizatos publicè nunciari, donec ab earundem talliarum collectarum impositionum, & quarumlibet extorsionum, nec non bonorum, Præpositi, Decani, Capituli, Canonicorum & personarum prædictorum, inuisione, arrestatione, occupatione, detentione, & applicatione, omnino desistant, nec non etiam efficaciter restituât eisdem Præposito, Decano, Capitulo, Canonicis & personis occasione præmissorum, per eos communiter vel diuisim læsis seu grauatis, tallias gabellas, exactiones ipsas, ac etiam bona Præpositi, Decani, Capituli, Canonicorū & personarum prædictorū, arrestata, occupata detenta, & applicata ipsis, aut q̄ per se vel alios illo prætextu quomodolibet receperūt.

Dat. *Basilea* Id. Nouemb. Anno à Natiuitate Domini M. quadringentesimo tricesimo quarto.

Pronunciamentum
D. Ioannis
Archiepif.
Salisburg.
& suorum
Consulū
pro sedatione
litū
inter Præpositum
& Capitulum
Ecclesie
Vet. Oeting.
ad. 1497.

NOs Ioannes Dei gratia sanctæ *Salisburgensis* Ecclesie Archiepiscopus, Apostolicæ sedis legatus. Notum facimus in perpetuum vniuersis præsentibus litteras inspecturis. Quod dudum inter dilectos nobis in Christo *Ioannem de Preisingen* Præpositum ex vna, nec non Decanum atque Capitulum collegij *Vet. Oeting:* nostræ dioc: partibus, ex altera, de & super portione præbendali & eius occupatione, nec nō & rebus aliis inferius annotatis, dissensionis materia suborta: Ipsæ partes in nos, tanquam in arbitrum arbitratorem, seu amicabilem componitorem, de alto & basso, coram Notario & testibus, liberè purè atque simpliciter compromiserunt, & qualibet earundem partium compromisit, attētius deprecans, quatenus onus huiusmodi in nos assumere, & memoratam dissensionem, nostro arbitramento dirimere vellemus. Nos itaque cupientes, veluti etiam ex debito nobis commissi officij tenemur subditos nostros in pacis æquitate dirigere, ac ipsos in iustitiæ vigore conseruare, votis dictarum partium libenter annuimus, & receptis eorum instructionibus, allegationibus, & probationibus, hinc inde, præhabitoque Iurisperitorum consilio, inter ipsas pronunciauimus, & arbitrati sumus, & in hunc qui sequitur modum, arbitramur & pronunciamus.

Primò, quod Præpositus *Veteris Oetingæ*, parrochiales Ecclesias *Purkirchen* & *Muthlingen*, Canonicis *Vet. Oeting:* regendas committat.

Secundo, quod memoratus Præpositus, similiter vni ex Canonicis Scholasticam, cum parrochiali Ecclesia *Nemoris* gubernandam atque regendam, committat.

Tertio, quod Præpositus, Canonicis ibidem præsentibus & residentibus, portionem præbendalem, seu corpus præbendæ ab antiquo debitam, videlicet quindecim libras in moneta pro tempore currenti, singulis annis angariatim, sine diminutione ministret.

Quarto, quod nullam ipse Præpositus in Canonicos iurisdictionem exerceat, nisi à iure, siue à consuetudine sibi concessam.

Quinto, quod Præpositus hospitalitates, collectas, papales, synodales, & Episcopales, ac procuraciones, aliaque omnia onera, solus expedire, vel persolvere & supportare teneatur, attento, quod administratio tēporalium ad ipsum solum, & insolidum pertinet. Exactionem etiam quam steuram vocant, in futurum fortè, saltem de facto per Principem sæcularem citra iuris dispositionem imponendam, nequaquam intendimus approbare.

Sexto, Quod Præpositus, in bonis ad oblagium Canonicorum spectantibus, nec non

necnon etiam supradicti Canonici, in bonis ad Præpositurâ spectantibus, nullâ potestatem habeant, colonos eorum bonorum, instituendi aut destituendi, aut collectis siue exactioib. quibuscunque eos grauandi, sed vtraq; partium supradictarum, quo ad institutionem seu destitutionem, supradictas, in subditis seu colonis suis, suè iure vtatur, &c.

Dat. *Salisburg.* ipsa die S. Matthiæ Apostoli, anno Dñi M. quadringentesimo tricesimo septimo.

InnoCentius Ep̄s seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam Rom: Pontifex Christi vicarius, cui Ecclesiarum omnium cura commissa est, ad ea libenter intendit, per quæ personarum Ecclesiasticarum in illis diuinis iugiter insistētiam statui & comoditari, consuli valeant, personæq; ipsæ, Apostolicis favorib. ab onerib. quibuslibet valeant releuari. Cum itaq; sicut exhibita nobis nuper p̄ parte dilectorū filiorum, Præpositi, Decani, Canonicorum & Clericorum perpetuum beneficiarum Ecclesiæ sanctorū *Philippi & Iacobi* Apostolorū *Veter. Oeting. Salisburg.* dioc. petitio continebat, ipsis & pro tempore existentib. Præposito, Decano, Canonicis & Clericis perpetuis beneficiatis dictæ Ecclesiæ, graue admodum sic & molestum, in dicendis horis Canonicis, & aliis diuinis officiis, morem & consuetudinem *Salisburg.* Ecclesiæ ord. S. *Augustini*, quæ iam diu obseruauerunt, propter horarū & officiorū huiusmodi, iuxta morē prædictum prolixitate, & quia scholares, chorales qui in eisdē horis dicendis eos iuuent, non habent de cætero obseruare, desiderantq; in horis & officiis prædictis dicendis, morem & consuetudinem Ecclesiæ *Pat.* cum qua libri eiusdem Ecclesiæ sanctorum *Philippi & Iacobi* concordant, & ad cuius ac *Ratisb.* sæcularium Ecclesiarum, instar, præfata Ecclesia sanctorum *Philippi & Iacobi* etiam singularis fundata & erecta extitit de cætero obseruari &c.

Nos qui personarum præsertim Ecclesiasticarum quarumlibet v̄oris rationabilibus & honestis libenter intendimus ac pro eis nobis super hoc humiliter supplicantis, dilecti filij nobilis viri *Georgij*, Comitis Palatini *Rheni* bassæ altæ quæ *Bauariæ* Ducis in cuius temporali Dominio, Ecclesia præfata sanctorum *Philippi & Iacobi* aliisq; presbyteris eorum collegio incorporatis, qui nunc sunt & erunt in futurum, vt de cætero perpetuis futuris temporibus, horas & officia diuina, prædicta, iuxta morē & consuetudinem Ecclesiæ *Pat.* huiusmodi dicere & recitare valeant, & ad alium morem super his obseruādum minimè reneantur, nec ad id, à quoquam quauis authoritate inuici compelli possunt, autoritate apostolica tenore præsentium specialis dono gratiæ indulgemus. Non obstantibus præmissis ac apostolicis nec non prouincialib. & synodalib. conciliis, editis constitutionibus, præfatq; Ecclesiæ sanctorum *Philippi & Iacobi* iuramento, confirmatione apostolica, vel quauis firmitate alia, roboratis statutis & consuetudinibus, cæterisque contrariis quibuscunque. Nulli ergo omnino hominum, liceat hanc paginam nostræ concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum *Petri & Pauli* Apostolorum eius se noverit incursum. Dat. *Roma* apud S. *Petrum*, an. incarnationis dominicæ, M. CCCC. LXXXI, Non. Calen. Februar. Pontificatus nostri anno octauo.

Nos *Heim.* Dei gratia Pal. Com. *Rheni* *Bauariæ* Dux, per præsentis proficimur, q. cum Ecclesiæ *Oeting. Salisburg.* dioc. progenitorū nostrorū sit placitatio, nos ipsā, vt pote q̄ à nobis, & domo nostra suæ fūdationis accepit originem, desiderantes

Bulla san-
cti Dni
nostri D.
InnoCentij
Pape VIII.
super horis
dicendis ad
ritum cho-
ri *Patav.*
Ecclesia
an. 1496.

Littera do-
nationis
Ecclesiæ
St. Eym.
fells.
an. 1497.

rantes tam in augmento diuini cultus, quam in sustentatione Canonicorum ibi Deo seruientium, & generaliter in omnibus commodis & honoribus ampliari. Ecclesiam in *Eckensfeldn* apud *Rot. Ratispon.* dioc. ad nos ex iusta successione patronatus titulo pertinētem, prænominatæ *Oeting.* Ecclesiæ foundationi nostræ, charissimorū *Ottonis, Ludouici, & Stephani,* aliorumque hæredum nostrorum, ad hoc desiderio concurrente quantum nostra interesse potest, liberaliter offerimus, & offerendo præsentibus assignamus, ad id ex nunc plenè nostrum adhibendo consensum quatenus vsibus Capituli, iure perpetuo proficiat, dum tamen auctoritas ordinarij, hæc ipsis duxerint gratiam faciendam, ad quod etiam impetrandum, apud ven. patrem & Dominum *Ratisponen.* Episcopum suumque Capitulum, operam adhibebimus diligentem. Ad hanc autem munificentiam faciendam &c.

In cuius rei testimonium prædicto Capitulo dedimus præsens instrumentum, sigilli nostri robore communitum. Dat. in *Lanzhuet,* Anno Domini 1287. proxima sexta feria ante festum *B. Viti* gloriosi martyris.

Bulla Bonifacij papæ IX. super consone & incorporatione parochialium Ecclesiarum, *Hirschhorn* & *Eckensfeldn.*

Bonifacius Episcopus seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Synodice deuotionis affectus, quem dilecti filij Decanus & Capitulum Ecclesiæ de *Altnötting Salisburg.* Dioc. ad nos, & Romanam gerunt Ecclesiam, promeretur, ut illa ipsis iauoraliter concedamus, quæ eorum commoditatibus fore conspicimus, oportune sanè ad nostram nuper peruenit notitiam, quod olim bonæ memoriæ *Vricus,* Archiepiscopus *Salisburg.* parochialem Ecclesiam in *Hirschhorn* ad collationem Archiepiscopi *Salisburg.* pro tempore existentis, pertinentem, Præposito & Capitulo dictæ Ecclesiæ qui tunc fuerunt primò, & deinde bonæ memoriæ *Heinricus,* Episcopus *Ratispon.* parochialem Ecclesiam in *Eckensfeldn* dictæ *Ratispon.* dioc. cuius quidem Ecclesiæ *Eckensfeldn* ius patronatus, dicti Decanus & Capitulum, dudum pia largitione quondam *Hein.* Comitum *Palatini,* & Ducis *Banariæ,* acquisiuerint; officio oblegij dictæ Ecclesiæ *Altnötting.* auctoritate ordinaria concesserunt & donarunt, tradiderunt & etiam assignauerunt &c.

Cum autem à nonnullis asseratur, sicut accepimus, concessionem, donationem, traditionem, & assignationem prædictas, ex certis causis, iuribus non subsistere: nos concessionem, donationem, traditionem, & assignationem prædictas, & quæcunque inde secuta, rata habentes & grata, motu proprio, non ad ipsorum Capituli, vel alicuius alterius nobis super hoc oblata petitionis instantiam, sed de nostra mera liberalitate parochiales Ecclesias prædictas, cum omnibus iuribus & pertinentiis, suis oblegijs dictæ Ecclesiæ, cuiuscunque etiam annum valoris existant, in releuamen onerum, Canonicis dictæ Ecclesiæ *Oeting.* pro tempore incumbentium, auctoritate apostolica tenore præsentium, in perpetuum vnimus, annectim⁹, & incorporamus, ita quod cedentibus vel decedentibus rectoribus dictarum parochialium Ecclesiarum, qui nunc sunt, vel ipsas parochiales Ecclesias, alias quomodolibet dimittentibus, liceat eidem Capitulo, corporalem earundem parochialium Ecclesiarum possessionem, auctoritate propria liberè apprehendere, & perpetuo licitè retinere, ipsasque per idoneos Canonicos dictæ Ecclesiæ *Altnötting* aut alios presbyteros sæculares regi, ad nutum Canonicorum eiusdem Ecclesiæ ponendos & amouendos. Nulli ergo omnino hominum, liceat hanc paginam nostræ vnionis, annexionis, incorporationis, voluntatis & constitutionis, infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem &c. Dat. *Rome* apud *S. Petrum* X. Cal. April. Pontificatus nostri anno 12.

Ioan.

Iohannes Dei & apostolicæ sedis gratia, Ep̄s Ratisp. vniuersis & singulis, præsentibus & futuris, præsentibus litteras inspecturis, ad quos peruenerint, salutem in Domino sempiternā. Litteras sanctis, in Christo patris, & Domini nostri D. Bonifacij diuina providentia Papæ IX, gratiam vnionis, annexionis, & incorporationis, duarum Ecclesiarū parrochialium, videlicet *Hirschhorn Salisburg.* & *Eckhnsfeln* nostræ Ratisp. dioc. venerabili Capitulo Ecclesiæ B. *Philippi & Iacobi* Apostolorū in *Altnötting*, dictæ *Salisburg.* dioc. factæ, continentes, more Romanæ curiæ, bullatas, sanas, integras, non raras, nec viciatas, vel suspectas, sed omni prorsus vitio & suspitione carentes, nobis per venerabiles in Christo dilectos, Decanum & Capitulum dictæ *Oeting.* Ecclesiæ, humiliter presentatas, ea qua decuit reuerentia, recepimus. &c. Quib. quidem litteris sic receptis, visis & diligenter perlectis, fuimus per dictum Decanum & Capitulum in *Altnötting*, cum instantia, debita requisiti, nobis humiliter supplicantes, quatenus vnionem, annexionem & incorporationem Ecclesiæ parrochialis in *Eckhnsfeln* nostræ dioc. prædictam capitulo supra dicto, & eorum oblegio, à sede apostolica vt præfertur gratiosè factam approbare, ratificare, & nostra auctoritate ordinaria confirmare dignaremur &c. Nos igitur *Ioannes* Ep̄s supra dictus ad perpetuam rei memoriam. &c.

Confirmatio
Iohannis
Ep̄scopi
Ratispon.
super Ec-
clesiam
Eckhns-
feln.
an. 1402.

In quorum omnium & singulorum præmissorum fidem, robur, & euidendiam, præsentibus litteras, nostri maioris sigilli mandauimus appensione communiri. Datum & actum in oppido *Lanzhut. Frisingen.* dioc. Anno Dñi M, CCCC, II, die verò penult. mens. Febr.

Rupertus Dei & Apostolicæ sedis gratia, Ep̄s Ratisp. Com. Pal. Rheni ac Dux *Bauariae* &c. vniuersis & singulis præsentibus litteras inspecturis, lecturis pariter, & auditoris, salutem in Domino sempiternam. Cum à nobis petitur, quod rationi & honestati congruit, præsertim cum id Ecclesiarum & personarum Deo seruientium statum contingit, animo concedimus ardenti, petentiumque desideriis & votis primum libenter præbemus assensum. Dudum siquidem vt accepimus felicis recordationis *Bonifacij* Papa IX. Eccles. Collegiatæ B. *Philippi & Iacobi* in *Altnötting Salisb.* dioc. illiusque Decanū & Capitulum, specialibus gratia & fauore prosequi volens, donationem Ecclesiarum parrochialium in *Hirschhorn Salisburg.* per Archiep̄scopum *Salisburg.* & S. *Nicolai* in *Eckhnsfeln* nostræ Ratisp. dioc. per quondam diuæ memoriæ *Heinr.* Comitem Palatinum Rheni, & *Bauariæ* Ducem, dictæ Ecclesiæ in *Altnötting*, ac ipsius Decano & Capitulo respectuè factam. &c.

Confirmatio
D. Re-
perts, Epi-
scopi Ratis-
pon vtri-
usque Ba-
uariæ Du-
cis &c. su-
per Eccle-
siam in
Eckhns-
feln.

Nos igitur precibus & comtemplatione Illustris Principis, Domini & consanguinei nostri charissimi, Dñi *Georgij*, Com. Pal. Rheni, bassæ ac *Bauariæ* Ducis &c. ipsorumque Decani & Capituli supplicationib. nobis eatenus factis, fauorabiliter inclinati; Ecclesiæ *Eckhnsfeln* supra dictæ incorporationē annexionem, & vnionem, per prædecessores nostros, *Heinr.* & *Ioannem* Ep̄scopos Ratisp. prædecessores nostros successiuè confirmatas, de nouo recipimus, admitimus, & auctoritate ordinaria pro nobis & successoribus nostris, consentien. confirmamus. &c.

In quorum fidem præsentibus litteras exinde fieri, sigillique vicariatus nostri iustissimè appensione communiri. Datum *Ratisponæ* die vicefima. Mensis Aprilis, Anno Domini Millesimo Quadringentesimo Nonagesimo sexto.

Innocentius Ep̄scopus seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Pastoralis officij debitum, quo Ecclesiarum omnium regimini disponente Do-

Metrop. Salisb. Tom. III.

g

mino

Bulle Vni-
onis sue in-
corporatio-

nis Innocē-
tij Papa
VIII super
parrochiali
Ecclesia in
Hirschhorn
an. 1497.

mino præsidemus, mentem nostram excitat & inducit, vt ad ea per quæ Eccle-
siarum præsertim collegiarum, ac personarum in illis diuinis laudib. insisten-
tium commodo & vtilitati consulitorum, operiosis studiis & remediis fauora-
biliter intendamus. Sanè pro parte dilectorum filiorum, Decani & Capituli, Ec-
clesiæ in *Altnötting Salisburg*, dioc. nobis nuper exhibita petitio continebat, quod
si parrochialis Ecclesia in *Hirschhorn* dictæ dioc. quæ aliàs ordinaria primo & de-
inde Apostolicis auctoritatib. Mense capitulari dictæ Ecclesiæ, perpetuo vnita
fuit. licet vno prædicta, propter renouationes successiuè factas, sortita non fue-
rit effectum, de nouo eidem mense perpetuo vniretur, annectetur, & incorpo-
retur, ex hoc profectò Decanus & Capitulū præfati, in suis necessitatib. aliquod
fufciperent releuamen, &c.

Nos igitur qui dudum inter alia volumus, quod petentes beneficia Ecclesi-
astica aliis vniri, tenerentur exprimere verum valorem secundum communem
extimationem etiam beneficij, cui aliud vniri peteretur parrochialem Ecclesiã
prædictam, cum omnib. iurib. & pertinentiis suis eidem auctoritate apostolica
præfata tenore præsentium, perpetuo vnimus, annectimus & incorporamus
&c. Non obstantib. voluntate nostra prædicta, ac aliis constitutionibus & ordi-
nationibus, Apostolicis statutis quoq; & consuetudinib. dictæ Ecclesiæ in *Altnöt-
ting*, iuramento, confirmatione, vel quauis firmitate alia roboratis contrariis
quibuscunque. Nulli ergò omnino hominum liceat hanc paginam nostræ ab-
solutionis, vnionis, annexionis, incorporationis, voluntatis, & constitutionis in-
fringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attēptare præsum-
pserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum *Petri & Pauli* Apostolorū
eius se nouerit incursum. Dat. *Romæ* apud *S. Petrum*, an. incarnationis domi-
nicæ M. CCCC. LXXXVII. XI. Cal. septembr. Pontificatus nostri an. III.

Bulla Ale-
xandri Pa-
pe VI. super
parrochia-
li Ecclesia in
Hirsch-
horn
an. 1494.

Alexander Episcopus seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.
Pastoralis officij debitum, quo Ecclesiarum omnium regimini disponente
Domino præsidemus, mentem nostram excitat & inducit, & cætera. per omnia
vt supra.

Dat. *Romæ* apud *S. Petrum* an. incarnat. Dominicæ M. CCCC. LXXXIV. Id.
May. Pontificatus nostri an. secundo.

Litteræ a-
lix Henr.
Bauerie
Ducis &c.
an. 1424.

Nos Henr. Dei gratia Comes Palatinus *Rheni*, & *Bauaria* Dux &c. Notum fa-
cimus tenore præsentium, quibus expedit vniuersis, ad perpetuam rei me-
moriã. Quia diuina benignitatis clementia, nos inter turmas Principum
dignata est euocare, decet, vt ob id sibi mutua vicissitudine continua obsequia,
exhibeamus, & præcipuè personis sibi dicatis nos eo fauorabiliores reddamus.
Sanè oblata nobis nuper pro parte venerab. ac honorab. deuotorum nostrorū
Decani & Capituli Ecclesiæ Collegiatæ SS. *Philippi & Iacobi* Apostolorum *Vet. Oct-
ting. Salisburg*. dioc. petitio continebat &c.

Nos igitur considerantes supplicationem huiusmodi fore iustam, & ipsis neces-
sariam, volentesque dictis nostris prædecessoribus ob salutem animarum no-
strarum foelicibus inhære vestigijs, à quibus primæua fundatio dictæ collegia-
tæ Ecclesiæ processisse videtur, Idcirco ius præsentandi &c. dum tamen ordina-
rij loci, consensus ad hoc accedat. Harum nostrarum testimonio literarum, quas
sigillo nostro consueto iussimus roborari, Dat. in oppido nostro *Lanzbuet* 12.
die Mens. April. an. 1424.

Confirmat.
Ioan. Episc.
Rat. super
Eccles. Quæ
bernaticus
pach/ann.
1424.

Ioannes DEI & Apostolicæ sedis gratia, Episcopus *Ratisp.* vniuersis & singu-
lis præsentibus & futuris, litteras præsentis inspe&uris, cum infra scriptorum

ROUUA

noticia, salutem in Domino sempiternam, Piis petentium desideriis, benignam nos conuenit adhibere cōsensum, vt dum illorum pia opera prosequimur, premiorū etiam suorum participes fieri mereamur. Cum itaq; magnificus & Illustris Princeps & Dns D. *Heinr. Com. Pal. Rheni Duxq; Bavarie*, zelo deuotionis accensus, Ecclesiam collegiatam SS. *Philippi & Iacobi* Apostolorum in *Altnötting Salisburg*; dioc. quondam à suis progenitorib. plantatā & fundatam, tam in diuini cultus augmento, quàm etiā Decani ibidē Deo seruientiū sustentatione, ampliare desiderans, donauerit & assignauerit, eidem Ecclesie in *Altnötting*, nec nō Decano & Canonicis memoratis, ius patronatus Ecclesie parrochialis in *Obernaitchpach* nostrae *Ratisp.* dioc. quod quidem ius, ad dictum Dominum Principē pleno iure dinoscitur pertinere, Supplicans nobis idē D. *Princeps*, vna cum dictis Decano & Canonicis, debita cum instantia, quatenus huiusmodi iuris patronatus siue presentandi donationem & assignationem, autoritate nostra ordinaria, admittere, ratificare, & approbare dignaremur. Nos itaque precib. ipsorum, tanquā iustis & rationabilib. fauorabiliter inclinati volētesq; eundem D. Principem in suo bono proposito, quantum in nobis est, conseruare, meliorib. modo & forma, quib. de iure possumus & valemus, prædicti Iuris patronatus siue presentandi donationē, autoritate nostra ordinaria admittimus, autorisamus, ratificamus, approbamus, & in Dei nomine confirmamus. &c.

In cuius rei testimonium præsentēs litteras nostras sigilli nostri iussimus appensione roborari. Datum *Ratisponæ*. 5. die mens. Ianuarij, anno Domini 1424.

Conradus Dei & Apostolicæ sedis gratia Episcopus *Ratispon.* vniuersis & singulis Christi fidelibus præsentibus & futuris, litteras præsentēs inspēcturis, cū infra scriptorum noticia, salutem in filio virginis gloriosæ. &c. per omnia vt in. præcedenti.

In cuius rei testimonium, præsentēs nostras confirmationis, vniōis & incorporationis litteras, sigilli nostri vicariatus, iussimus appensione communiri, Dat. *Ratisp.* die sexta mens. Augusti anno Domini M. CCCC. XXXI.

Sigismundus Dei gratia sanctæ *Salisburg.* Ecclesie Archiepiscopus Apostolicæ sedis legatus ad perpetuam rei memoriam. Debitum pastoralis officij, cui licet immeriti præsidemus, nos admonet & hortatur, vt ea quæ pro diuini cultus augmento animarumq; acta sunt salute quantum possumus, affectu pio, menteque sollicita promoueamus. &c. Post quarum litterarum præsentationem, pro parte dilectorum Decani & Capituli, supplicatum nobis est, debita cum instantia, quatenus donationem & assignationem, iuris presentandi, nec non vniōis & incorporationem, dicte parrochialis Ecclesie Decano & Capitulo, sicut præmittitur factas, autoritate nostra Iurislegationis, qua fungimur, ex speciali gratia confirmare dignaremur.

Nos memoratum Decani & Capituli petitioni, tanquam rationabili fauorabiliter annuentes, sæpēdictiq; Ducis *Henr.* deuotionem & zelum in Domino commendantes, donationem, & assignationem Iuris presentandi, nec non vniōis & incorporationem Ecclesie parrochialis in *Obernaitchpach* memoratas oīaque & singula, circa eas cōtēta, ordinata & disposita, prout proinde facta sunt autoritate nostra Iurislegationis prælibata, qua fungimur, prout de iure melius facere possumus, confirmamus, ratificamus, & approbamus, ac ipsas ratas & gratas habentes, de speciali nostra scientia, robur habere volumus perpetuæ fir-

Metrop. Salisb. Tom. III.

g 2

mitatis,

Confirmatio D. *Conr. Episcopi Ratispon.* super eandem Ecclesiam anno 1421.

Confirmatio D. *Sigismundi Archiepiscopi Salisburg.* super Ecclesiam parrochiale in *Obernaitchpach* anno 1433.

mitatis, harum testimonio litterarum. Dat. *Salisburg*. die penultima mensis
Nouembr. an. Dñi M. CCCC. LIX.

Catalogus Præpositorum Collegiæ Ecclesiæ SS. Aposto-
lorum *Philippi & Iacobi Vet. Oettingæ*.

- I. FRIDERICVS *Striphius* circ. an. 1231.
- II. FRIDERICVS à *Stauffen*. vixit an. 1245.
- III. SWICKERIVS, an. 1263.
- IV. HENRICVS à *Piburg*, Vtr. Iur. Doct. & Historicus præfuit ab an. 1298. vsque ad annum 1299.
- V. WERNHARDVS, ab an. 1299. vsque 1326.
- VI. HARTLIEB à *Puechberg* ab an. 1326. vsque 1332. qui vna cum Capitulo statuit, vt nullus in Canonicum Capitularem suscipiatur, nisi prius sit Sacerdos.
- VII. Dn. M. ANDREAS vixit ab anno 1344. vsque ad an. 1354.
- VIII. LVDOVICVS *Grans* vixit an. 1361.
- IX. HEINRICVS, Ducum *Bauariæ* Protonotarius. ob. an. 1376.
- X. EENOLPHVS *Warter*. Canonicus Cathedralis *Frisingen*. inter hunc Præpositum & Capitulum conuentio facta est vt si inter Capitulares lis orta fuerit, pars grauata ad Præpositum appellare possit. præfuit adhuc an. 1393.
- XI. IOANNES *Preisinger*, præf. ab. an. 1423. vsque 1439.
- XII. ERHARDVS *Hauer* ab an. 1446. vsque ad an. 1450.
- XIII. MICHAEL *Riederer*, Doctor, & Præpositus Cathedral. *Ratisb.* ac Canonicus *FRISINGEN Ludouici Bauariæ* Ducis Cancellarius ab. anno 1453. vsque 1471.
- XIV. FRIDERICVS *Maurkircher*, vtr. Iur. Doctor. postmodum Episcopus *Patauen.*
- XV. IOANNES *Mayer* præfuit ab ann. 1488. vsq; 1508. quo ob. hic posuit primum lapidem modernæ Ecclesiæ Collegiæ SS. *Philippi & Iacobi* in festo vinculoꝝ S. *Petri*, impetrauit quoque ex causis legitimis dispensationem ab *Innocentio VIII.* Pont. Max. vt diuina officia ac horæ Canonica, secundum ritum *Pat.* peragantur; licet hæc Ecclesia *Dioecesi Salisburg.* sit subiecta.
- XVI. IOANNES *Neuhauser*. Doctor elig. an. 1508. obiit 1516. Hic ad cultum diuinum promouendum & Canonicorum sustentationem de suo donauit 2200. floren.
- XVII. PAVLVS cognomine *Ziegler*. Episcopus *Curienfis* ab Imperatore *Maximiliano I.* declaratus, sed à rebellibus subditis Episcopatu pulsus, factus est Præpositus *Oettingen*. Ann. 1516. * obiit ex mæore *Furstenburgi* ad *Athesim* an. 1541. die 25. Aug. ætatis sue 40.
- XVIII. CHRISTOPHORVS ADAMVS à *Nustorff*. Canonicus *Salisburg.* successit an. 1541. obiit die 3. April. ann. 1552. sepultus in medio templi, iuxta monumentum Regis *Carolomanni*.
- XIX. IOANNES *Abuer* à *Pulach* in *Codlzhausen* Canonicus *Salisburg.* & *Patau.* præfuit ab. ann. 1552. vsque 1561. quo anno *Salisburgi* obiit die 7. Octob. sepultus in ambitu Ecclesiæ Cathedralis.

XX. WOLF.

Hierelignauit
Præpositum
Christophoro
Adamo à
Nustorff.
(an. circiter
1540.)

- XX. WOLFGANGVS *Griestetter* in *Haslach* Præpositus *Berchtesgaden*.
succellit *Zuver* ob. an. 1567. die 14. Julij, ætatis 77. sepultus in *Berchtesgaden*.
XXI. MARTINVS *Eisengrein* S. Theol. Doctor *Academix Angolstadt*. Pro-
cancellarius &c. ob an.
XXII. IACOBVS *Puttrich*. Præpositus *Berchtesgaden*.
XXIII. MINVTIVS de *Minutiis*, Archiepiscopus *Iaderensis* qui fatis piè con-
cessit *Monachij An. 1604*. sepultus *Monachij* in sacello D. *Andree Aposto-*
li, ad D. *Michaëlem Archangelum*, talique decoratus epitaphio.

D. O. M.

MINVTIO DE MINVTIIS FOROIVLIENSI, AR-
CHIEPISCOPO IADERENSI, PRÆPOSITO OE-
TINGANO, INNOCENTIO IX. ET CLEMENTI
VIII. PONTIFICIBVS MAXIMIS A SECRETIS SE-
RENISSIMO GVILIELMO BAVARIÆ VTRIVS-
QVE DVCI A CONSIL. VIRO NOBILITATE,
DOCTRINA EXIMIO, PRVDENTIA AC RERVM
VSV INCOMPARABILI POST MVLTOS PRO
REP. CHRISTIANA EXANTLATOS LABORES VI-
MORBI EXINCTO, HVNC QUIETIS LOCVM
DEDIT IDEM DVX BAVARIÆ BENE MERITO.
VIXIT ANNOS LV. O. A. S. M. D. C. IV.

- XXIV. Illustrissimus & Reueren: Dns ERANCISCVS GVILIELMVS Com:
à *Wartenberg*. Dns. in *Walt*, &c.

IN nomine S. & indiuiduæ Trinitatis *Vladizlaus* Dei gratia S. *Salzburg*. Ecclesiæ
Archieps, apostolicæ sedis legatus, & Dux *Silesia*. In perpetuum amen. Præde-
cessoris nostri Dñi *Eberhardi* quondam Archiepiscopi *Salzburg*. vestigiis inherē-
tes, ea quæ per ipsum rite ac rationabiliter acta sunt, de consilio & cōsensu dile-
ctorum in Christo fratrum Præpositi ac Decani cæterique Capituli Ecclesiæ no-
stræ fauore gratuito prosequentes nostræ voluntatis arbitrio tanto benignius
roboranda decernimus, quanto laudabilius inchoata noscuntur. Vnde funda-
tionem Præposituræ *Otingen*. Ecclesiæ nostræ dioc. quondam à bonæ memoriæ
D. *Ludouico* Illustri Com. Pal. *Rheni* Duce *Bavvaria* autoritate dicti prædecessoris
nostri factam cum libertate & emunitate ipsi Ecclesiæ indulta & oīa gratia ordi-
nationis eiusdē sicut de verbō ad verbū instrumentum foundationis ab eodem
prædecessore nostro elargito expressis continetur, de consilio & cōsensu
prædictorum fratrum nostrorum ratam & gratam habentes, tam auctoritate
qua fungimur in nomine Dñi confirmamus, Hanc super donatione speciali
duarum Ecclesiarum parochialium videlicet *Purchirchen* & *Muotlingen* eidē Ec-
clesiæ *Otingen*. per sæpe dictum prædecessorem nostrum facta gratiam exhiben-
tes, ut cedentibus vel decedentibus personis qui easdem in præsentiarum obti-
nent, ipsa *Otingen*. Ecclesia & Præpositus ipsius qui pro tempore fuerit ordi-
nandi de eisdem duab. Ecclesiis parochialibus vel earum altera, pro sua & collegij
ipsius vilitate tanquam de parochiali Ecclesia in *Oting* liberam habeat faculta-
tem. Nos igitur eandem Præposituram cum omnibus suis in nostram protec-
tionem suscipimus Prohibentes auctoritate Dei & B. *Roberti* & nostræ, ne quis circa
res mobiles vel immobiles vel personas ad eam pertinentes violentiam audeat

Metrop. Salzb. Tom. III.

g 3

perpetra-

perpetrare, Quod qui præsumperit, anathematis se nouerit ex tunc mucrone percussum. In cuius rei perenne testimonium & cautelam nostro ac sepè dictorum fratrum nostrorum sigillis præsentem paginam placuit communiri. Acta sunt hæc anno dominicæ incarnationis M. CC. LXVIII. Indict. vndecima, Dar. *Salzburgen*. XVII. Kl. Nouemb.

Wir Heinrich Otto vnd Heinrich von Gots Gnaden Pfalzensgrauen ze Keyn/ vnd Herzogen in Bayen/ veriehen offenbar den Brieff vnd thun chunt allen den di in sehen oder hören lesen/ das wir durch heil vñ solde aller vnser Vorvortern/vnser vnd vnser Nachkommen dem Gotshaus ze alten Dering newen vnd stanten alle die rechte vñ hant vñ die das selb Gotshaus von vnsern Vorvordern hat/ als das wir wollen/ das im di von vns / von allen vnsern Amptleuten ewiglich stat vnd vndechrenckhet beleiben/ in allen dem rechten/ als vnsern Vordern handuess sagen/ vnd daryber zu einem vrechund geben wir den Brieff versigeltan mit vnserm Insigel/ der ist gegeben ze Regenspurg/ da von Christes gebur dreuzyehen hundert Jar/ vnd darnach in dem vier vnd zwainzigisten Jar an Sand Valteins tag.

Bechtoldus Dei gratia Episcopus Ecclesiæ Chiemens. Vniuersis Christi fidelibus præsentis literas inspecturis salutem in Domino sempiternam. Ad vestram deducimus notitiam, quod an. Dñi M. CCCC. XI. sabbato ante Michaëlis quæ fuit vicesima septima septembris. consecrauimus cimiterium penes S. *Michaëlem* in *Altenöing*. deinde Dominica & secunda feria immediate sequentibus, Ecclesiam Collegiatam B. *Mariæ* virginis ac sanctorum Apostolorum *Philippi & Iacobi* patronorum ibidem una cum decem altaribus, in eadem, ac quandam Capellam in ambitu eiusdem Ecclesiæ superius sitam similiter de nouo consecrauimus. Altare primum & maius dictæ Collegiatæ Ecclesiæ in honore antefatæ B. *Mariæ* virginis ac sanctorum Apostolorum *Philippi & Iacobi* cæterorumque Apostolorum, nec non *Rudberti*, *Maximiliani* confessorum, & S. *Vrsule* cum suis sodalibus, secundum in honore sanctæ *Anne* sanctorum *Dionisij & Rochi* nec non *Achacij* sociorumque martyrum. Tertium in honore sanctorum *Nicolai* Episcopi, *Iohannis Baptistæ*, *Iohannis Apostoli & Euangelistæ*, *Wolfgangi & Antonij*. Quartum in honore sanctæ *Crucis* ac *Michaëlis* Archangeli ac omnium *Innocentium*. Quintum in honore sanctorum *Stephani* prothomartyris, *Leonhardi* confessoris, *Cosmæ & Damiani* martyrum. Sextum in honore sanctæ *Elizabeth* ac sanctorum *Laurentij* martyris & *Martini* Episcopi & Confessoris, Septimum in honore sanctorum *Katherina & Barbaræ* martyrum, cæterarumque sanctarum virginum. Octauum in honore sanctarum *Otiliæ & Margarethæ*. Nonum in honore *Sancti spiritus & omnium sanctorum*. Decimum verò & vltimum in honore sanctorum martyrum *Christophori*, *Floriani* cæterorumque auxiliatorum. Vndecimum autem altare in Capella ambitus situm, ob honorem inmensæ misericordiæ Dñi nostri *Iesu Christi*, nec non commemoratione dolorum similiter & gaudiorum diuæ semper virginis *Mariæ* humani generis adiutricis. Statuentes dedicationes præfatæ Collegiatæ Ecclesiæ ac summi altaris eiusdem, Dominica infra octauas *Corporis Christi* aliorum vero altarium præscriptorum, videlicet Altaris S. *Anne* proxima Dominica ante festum S. *Iacobi* Altaris S. *Nicolai* quinta feria post festum *Pentecostes*, Altaris S. *Crucis* tertia feria post *Pentecostes* Altaris sancti *Stephani* quarta feria post *Pentecostes*, Altaris sanctæ *Elizabeth* in die sancti *Matthæi* Apostoli & Euangelistæ, Altaris sanctarum *Katherina & Barbaræ* Dominica ante *Catherina* Altaris S. *Otiliæ & Margarethæ* Dominica post *Vdalrici* Episcopi, Altaris S. *Spiritus* feria secunda post *Pentecostes* Altaris sancti *Christophori* Dominica post *Iacobi*, Capellæ verò *Misericordiæ* Domini, Dominica

minica in *Pasione* singulis annis celebrandas. Cupientes igitur ut eadem Collegiata Ecclesia cum suis altaribus ac alia loca per nos ibidem consecrata, congruis frequententur honoribus, & à Christi fidelibus jugiter venerentur ac doctentur: præsertim ut illuc Christi fideles deuotionis causa eo libentius confluant: Omnibus verè poenitentibus confessis & contritis, qui antedictam Ecclesiam Collegiatam cum suis altaribus, ac alia loca, per nos ut præmittitur consecratur, in festiuitatibus Saluatoris nostri Iesu Christi & sue gloriosissimæ genitricis Virginis *Mariæ*. Nec non in diebus dedicationum tam Ecclesie Collegiatae quam altarium præfatorum, similiter & in festiuitatibus aliorum patronorum super eisdem altaribus per nos consecratis requiescētium deuotionis causa visitaerint, seu pro fabrica, luminibus, calicibus vel aliis ornamentis manus porrexerint adiutrices, de omnipotentis Dei misericordia, ac beatorum eius Apostolorum *Petri & Pauli* suffragiis confisi, quadraginta dies indulgentiarum de iunctis eis poenitentis misericorditer in Domino relaxamus, harum testimonio litterarum sub sigillo nostro datarum *Salzburgæ* die decima mensis Ianuarij, Anno Domini Millesimo Quingentesimo Duodecimo.

PIVS PP. V.

Dilecto filio *Martino Eysengrino* Præposito Ecclesie Sanctorum

Philippi & Iacobi oppidi *veteris Oettingens. Passauens. Diocesis*
in Theologia Magistro.

Privilegiū
Assisæ 1560.

Dilecte fili, salutem & apostolicam benedictionem. Deuotionis tuæ spectata sinceritas quam ad nos & Romanam gerere comprobatis Ecclesiam nec non eximia tuæ doctrinæ & virtutis merita simulque indefessi labores, cura, vigiliæ, studia, quibus non modo in tuenda ac conseruanda, sed etiam in restituenda & amplianda in ista nobilissima Germaniæ Prouincia fide Catholica te semper præstitisse atque claruisse re ipsa cognouimus, suo quasi jure exigere videntur, ut & Ecclesiam Sanctorum *Philippi & Iacobi* oppidi *veteris Oettingens. Passauens. Diocesis* in qua Præpositus existis quæque inter alias *Bauariæ* Ducis dominio & ditioni subiectas & vetustate insignis & assidue gloriosissimæ Virginis *Mariæ* miraculis illustratur ac populorum qui præ ingenti quem ad Regiam Cælorum quæ sideribus prælata æthereis tanquam Stella matutina prærutilat, gerunt, deuotionis affectu undique confluunt, maximè in illis partibus valde celebris est, ac personam tuam quæ in dies ut præfertur de eadem Catholica religione partim populos prædicatione diuini verbi in officio continendo, partim in pessimos errores lapsos ad salutem reuocando, eosdemque exemplo boni operis informando assidue bene mereri non desinit, ac tui intuitu tuos in ipsa Præpositum successores congruis insigniis decoremus, & condignis ornemus honoribus. Hinc est quod nos qui accepimus prædictam Ecclesiam antiquitus Præpositi dignitate ornata ac ejusdem Ecclesie Præpositum inter ceteros secularium & Collegiatarum Ecclesiarum Præpositos quæ Metropolitanico jure Archiep. *Salisb.* subesse dinoscuntur ratione Præposituræ dictæ Ecclesie primum locum obtinere, eandemque Ecclesiam insignibus auri gemmarum & ornamentorum ac Sacerdotalium vestium muneribus à clarissimis viris præsertim nuper, ut etiam accepimus à dilecto filio nobili viro *Alberto Bauariæ* Duce donatam mirum in modum auctam esse, ejusdem Ecclesie igitur amplitudine ac celebritatis fama & tuarum præsertim orthodoxæ religionis zelo ac egregiarum virtutum, odore commoti cum ad tuæ Ecclesie dignitatis splendorem & tui ac Præpositi

pro tempore in eadem existentis mitræ anuli, baculi pastoralis aliorumque Pontificalium insigniorum vsu magnopere te desiderare intelligamus. Motu proprio vt ex certa scientia maturaque deliberatione nostris ac de Apostolica potestatis plenitudine, tibi & tuis in Præpositum dicte Ecclesiæ pro tempore futuris successoribus, vt mitra, anulo, baculo Pastoralis ac aliis Pontificalibus insigniis vti, nec non in ipsa Ecclesia in quatuor & successores prædicti in Pontificalibus pro tempore celebrabis benedictionem solemnem post missarum, vesperorum matutinorum & aliorum diuinorum officiorum solemniam supra populum inibi tunc interessentem, dummodo aliquis Antistes seu sedis Apostolicæ Legatus præsens non sit, & si præsens fuerit ad id eius expressus accedat assensus, elargiri; nec non cruces, imagines, campanas, vasa, tabernacula etiam in quibus Eucharistiæ Sacramentum & reliquiæ Sanctorum, conferuantur ac corporalia & omnia & singula vestimenta & ornamenta Ecclesiarum etiam Sacerdotalia & paramenta ad diuinum cultum dicata, ac Altaria ipsius Ecclesiæ benedicere, nec non cimiterium & alia loca sanguinis vel terminis effusione aut alio quouis modo polluta, aqua tamen prius per aliquem Catholicum Antistitem, vt moris est benedicta reconciliare liberè & licitè valeas, & ipsi Præpositi successores tui valeant, constitutionibus & ordinationibus Apostolicis ac in Provincialibus & Synodalibus Conciliis editis generalibus vel specialibus minimè obstantibus, auctoritate Apostolica tenore præsentium de specialis dono gratiæ indulgemus. Datum *Rome* apud Sanctum Petrum sub annulo Piscatoris, Die quinta Aprilis M. D. LXXI. Pontificatus nostri anno sexto.

Ca: Glorietina.

POMBURG seu PAMBURG.

MONASTERIVM Canoniarum regularium S. Augustini ad confluentes duorum flumium Traun & Alz. De cuius fundatione ita scribit Ioan. Auent. lib. 5. Annalium Bauariæ, fol. 552.

ADLHAID (filia scilicet Cunonis, Comitis de Megling ac Irmogarde) cum marito Berengero, filiis Berengero & Cunrado à Sulzpach (oppidum id Nariscorum est) dynastis ad confluentes Trani & Alisse, Pamburg, vbi humati perhibentur, Collegium flaminibus Augustinianis constituunt. Alibi idem Auent. lib. 7. fol. 694. ponit, Pamburgium olim Arcem fuisse in Boiaria Noricorum, ad radices Curuancæ montis & confluentes Azali atque Trani sitam, nunc in Collegium Augustinianorum mystarum commutatam. Inscriptio lapidis in pariete templi dicti Monasterij ita habet: Hoc in loco sepulti sunt Mariti, Illustris Comitissæ Adlhaidis, fundatricis huius Ecclesiæ, quæ fuit Illustris Principis Bauariæ (id est Comitis) Chunonis filia, Marquardus Comes de Hohenstein & Marquartstein, Vlricus Comes de Pictauia (id est Pitten in Austria) & Berengarius Comes de Sulzpach, cum pueris & progenitoribus eorundem, fundatores huius loci inferius ascripti.

Hic etiam sepultus est Chuno, Comes de Megling (scilicet pater fundatricis.) ibidem Germanicè, *Hieligt der Edel Freyherr/ Conrat von Megling / ein Gutschätzer diß Gortshaus* &c.

MEGLING, aliàs Medling, latinè Medullum, arx haud procul à Monasteriis, Gars & Avv: Quorum fundatores hi quoque Comites fuere: quod hodie pertinet ad Torringenses Barones.

Est quoque aliud dirutum castrum huius nominis prope Muldorf oppidum,